

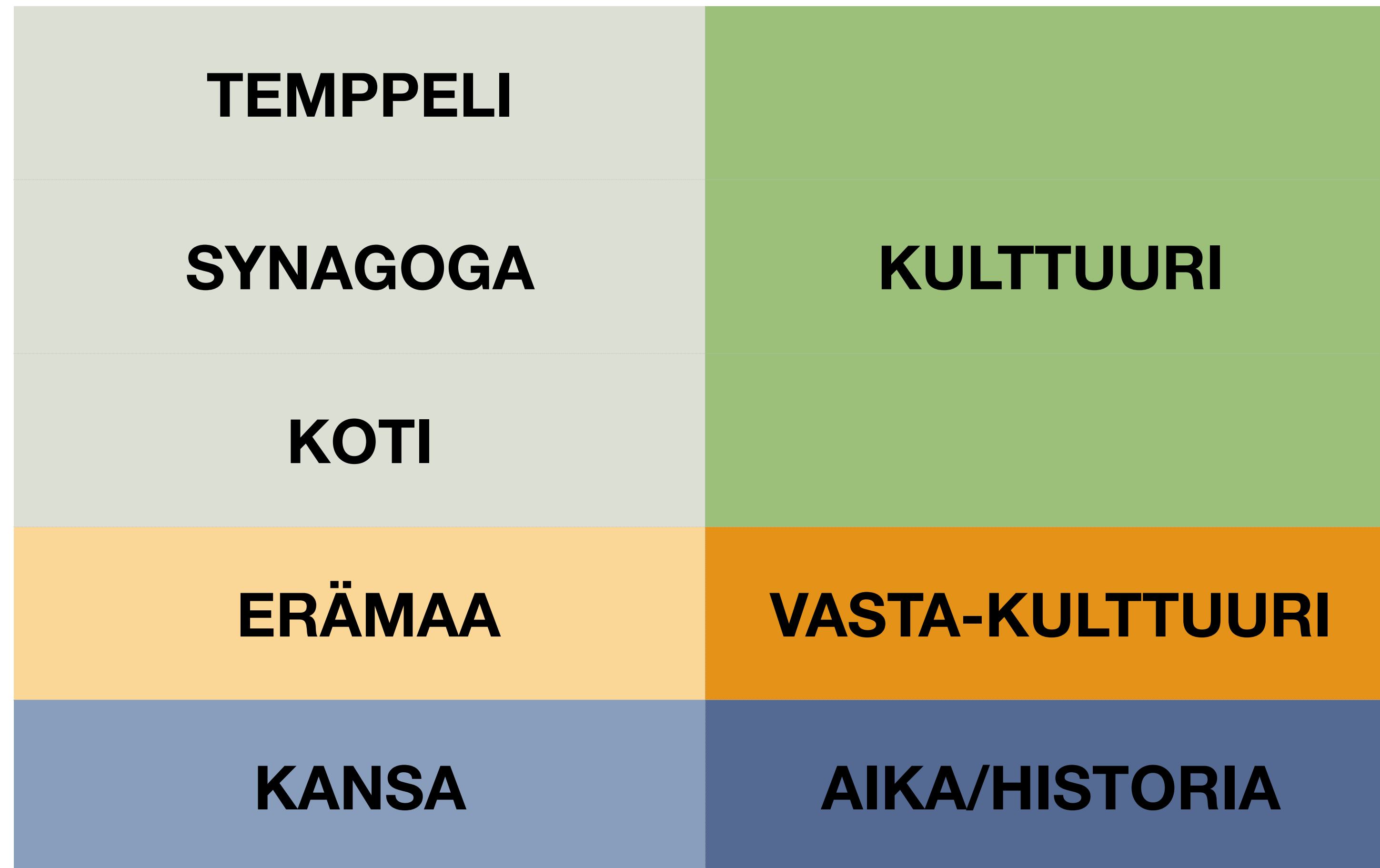
Kirkkotilan teologia ja uudistaminen

Mika K T Pajunen, TT AmO & khra Risto Leppänen TT 23.11.2021

www.kirkkotila.fi

Jumalanpalveluksen synty

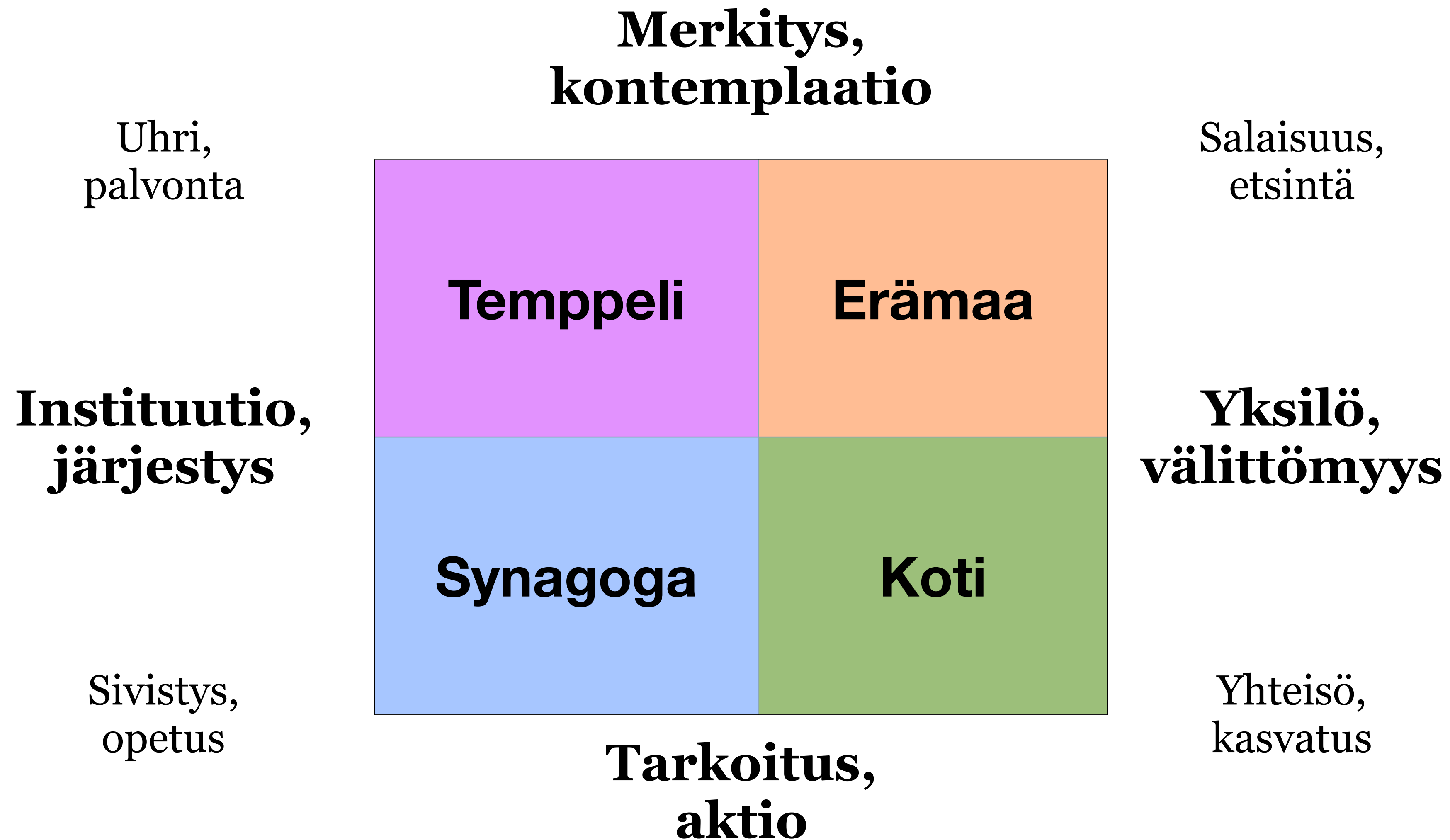
Jumalan läsnäolon paikat Jeesuksen ajan juutalaisuudessa - *katso linkit lopusta*

Kirkkorakennuksen kolme perustyyppiä

- Perinteinen sakramentaalinen (*Roomasta keskiaikaan* - **TEMPPELI**)
 - Esim. basilika ja liike; korkea symboliikka - keskipisteenä alttari, uhraaminen eri ymmärryksineen
 - Virsi 195 *On riemu kun saan tulla sun, Herra, temppeliis*
- Perinteinen protestanttinen (*Reformaation vasemmasta siivestä pietistiseen* - **SYNAGOGA**)
 - Esim. ristikirkko ja penkit, matala symboliikka - keskipisteenä saarnastuoli, saarnaaminen
 - Virsi 201 *Tänne Jeesus tulimme pyhää sanaas kuullaksemme*
- Moderni yhteisöllinen (*1900-luvun jumalanpalvelusuudistukset ja moderniarkkitehtuuri* - **KOTI**)
 - Esim. lähiökirkot ja yhteisö; symboliikan keskitaso - keskipisteitä monta ja ne vaihtelevat
 - Virsi 949 *Kirkko olkoon niin kuin puu, se kodin luona saakoon kasvaa*
(Kieckhefer, Richard: *Theology in Stone. Church Architecture from Byzantium to Berkeley*. 2004, 15.)

Jumalanpalveluksen matriisi

Kiusaukset

Eskapismi

Minä-minä-minä

Pappisvalta

Guru-kultti

**Merkitys,
kontemplaatio**

Uhri,
palvonta

Salaisuus,
etsintä

*Korkea-
kulttuuri*

*Vahvojen
anarkia*

**Instituutio,
järjestys**

**Yksilö,
välittömyys**

*Valtapelit ja
byrokratia*

Sivistys,
opetus

Yhteisö,
kasvatus

*Kulutus-
kulttuuri*

Temppeli

Erämaa

Synagoga

Koti

**Tarkoitus,
aktio**

Akateemisuus

*Poliittinen
agenda*

Viihde

Assimilaatio

Postmoderni jumalanpalvelus - murros jota elämme

- paikallisuuden uudelleen arviointi, monikulttuurisuus ja alakulttuurien runsaus, globaali ymmärrys ja yhteydet
- uutena keksintönä tietoverkot ja kielen muutos: uudet tekstit (S), tekstittömyys (E), monet eri kielet ja kielipelit, kuratointi (E), emergenttisyys (K, E), direct access (K), ancient-future (E, T)
- ekumeenisuus - rajat kirkkojen sisällä, ei välillä
- uskonto julkisessa tilassa ja post-sekulaari
- Vallasta ja yhtenäiskulttuurista luopuminen; marginaali ja vastakulttuuri? (E)
- Kaikki aiemmat ymmärrykset jollakin tapaa läsnä; kaikki otettava huomioon!

Kohti postmodernia kirkkotilaa

Vertaus postmoderniin arkkitehtuuriin - mitä voisi tarkoittaa meillä?

- Historiallisen arkkitehtuurisen symbolismin **merkitys** ja rooli yhteiskunnassa (*historialliset symbolit*)
- rakennuksen paikan **merkitys** (*konteksti*)
- alueellisen kulttuurin aarteiden **merkitys** (*kulttuuri*)
- yhteistyön **merkitys** muotoilun suunnittelussa (*yhteistyö*)
- **tunnustetaan** muotoilun rajallinen mahdollisuus vaikuttaa ihmisten käyttäytymiseen (*suhteellisuudentaju*)

(Torgerson, Mark A. *An architecture of Immanence*. 2007, 196.)

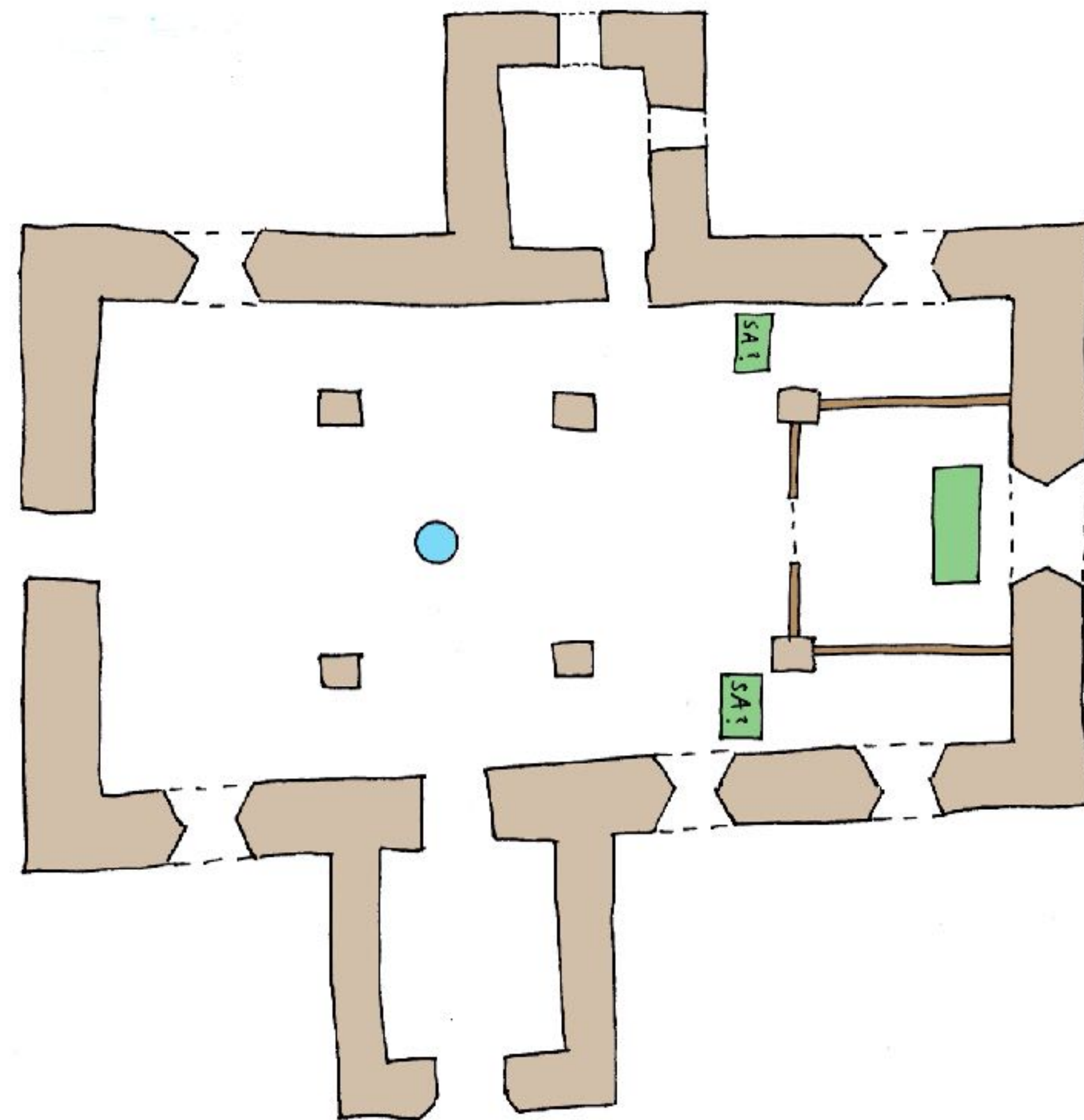
Tapauskertomus Lieto

- Keskiaikainen harmaakivikirkko Varsinais-Suomessa
- Jokainen sukupolvi muokannut näköisekseen
- Mitä tehdään nyt? - katso videot ja uudistuksen teologinen taustaselvitys
- <https://drive.google.com/file/d/1Ldh8aVXGdt8F8U8K-Qv3QMqGL9nQSeDr/view>
- https://www.youtube.com/watch?v=c8v9UGcE_bs&t=4s
- <https://www.liedonseurakunta.fi/documents/10668840/18952159/Kirkkotilan+symboliikka+Mika+K+T+Pajunen/30221a69-9a73-cobb-50cb-1abe232daa28>

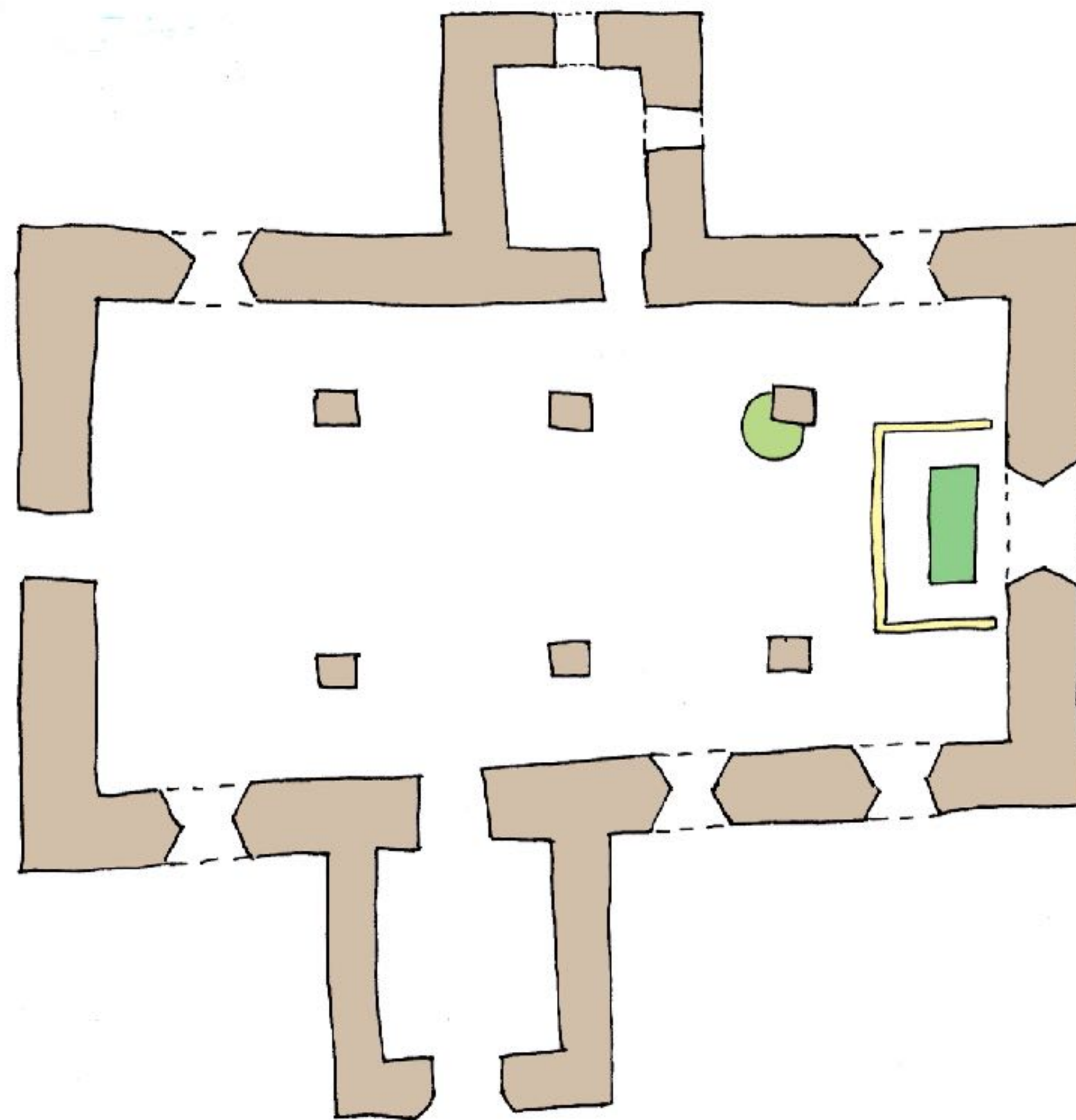
Kirkkotilan uudistaminen

1. Kuka istuu kuskin paikalle?
2. Miten syntyy näky kirkkotilan kehittämisestä?
 - Pitkä matka: selvitykset, kokeilut, kuulemiset ja keskustelut
3. Muutosjohtamisen paikka
 - viestintä, viestintä ja viestintä
4. Mahdollisuus toimintakulttuurin uudistamiseen
5. Viranomaisyhteistyö
6. Liedon kirkon uusi aika
 - ennen ja nyt

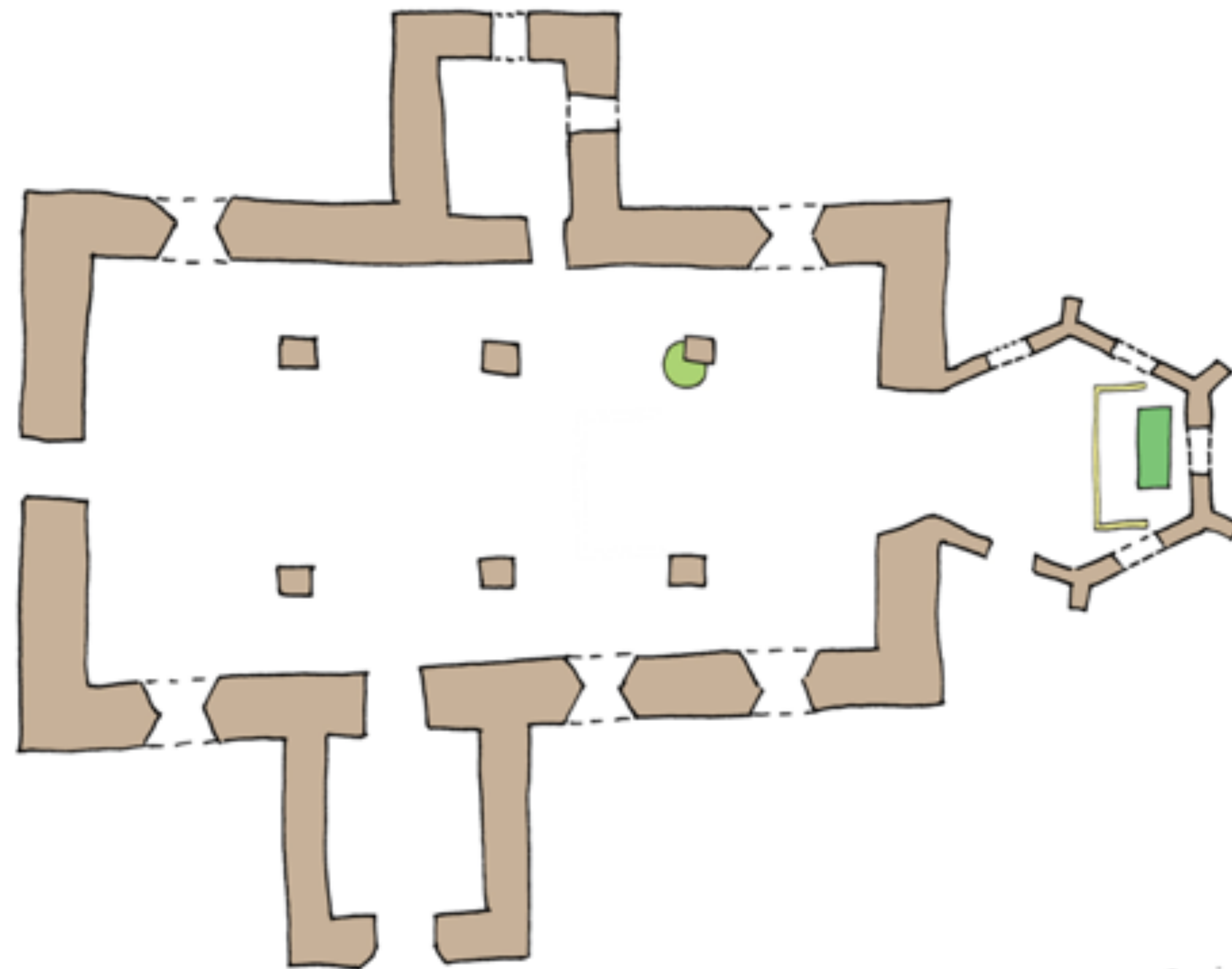
Liedon kirkko keskiajalla

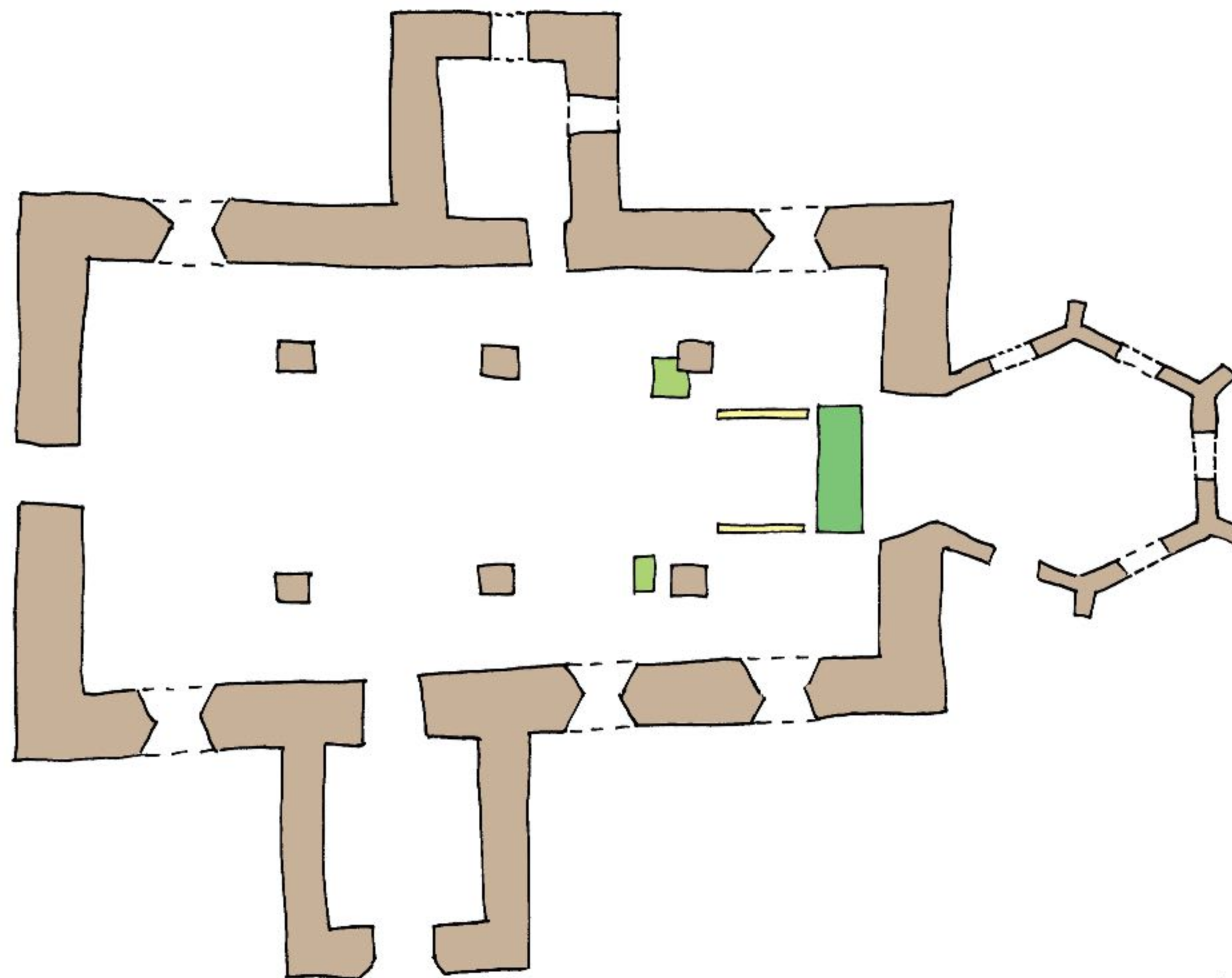
Liedon kirkko reformaatioissa

Liedon kirkko laajenee

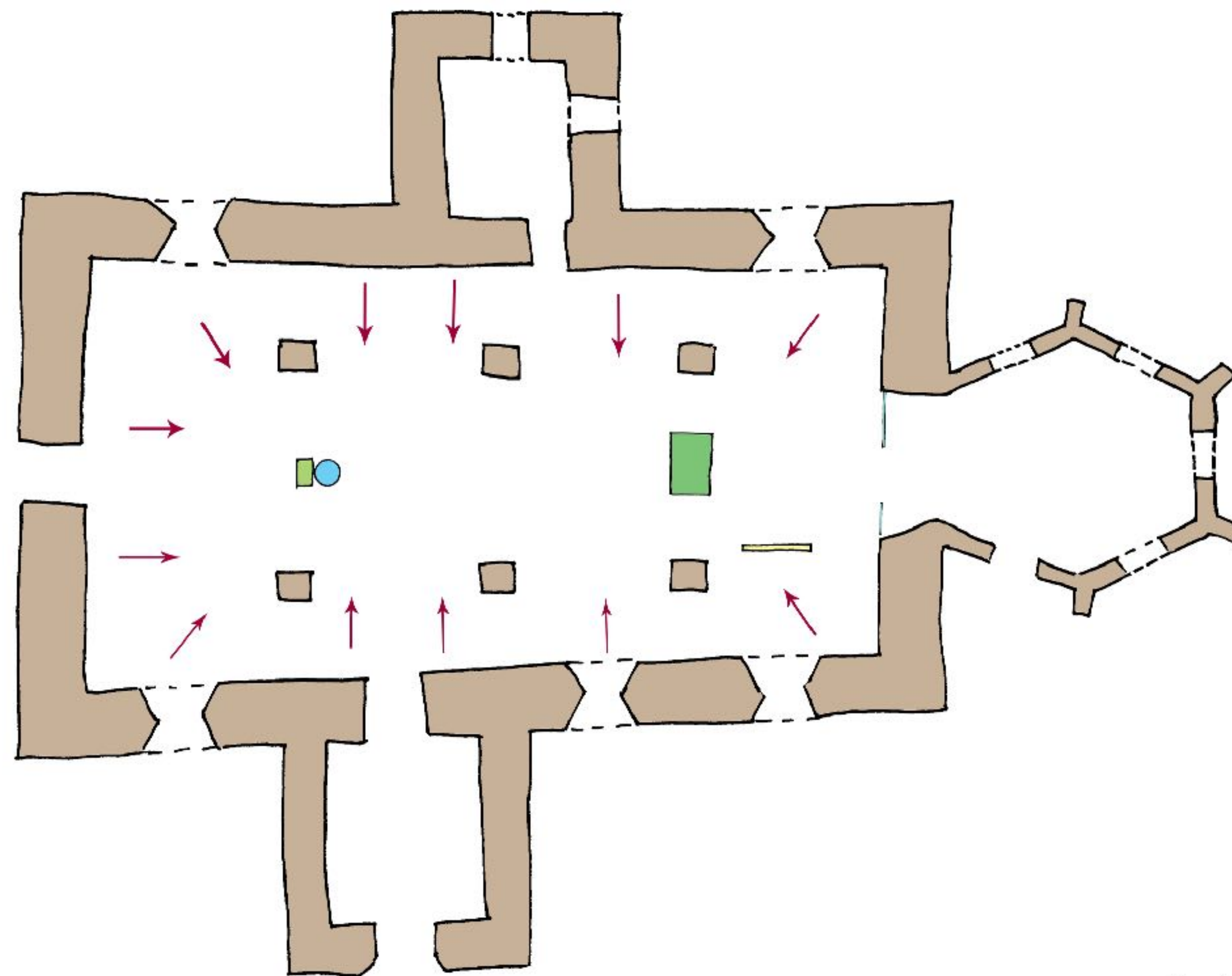
Liedon kirkon edellinen korjaus

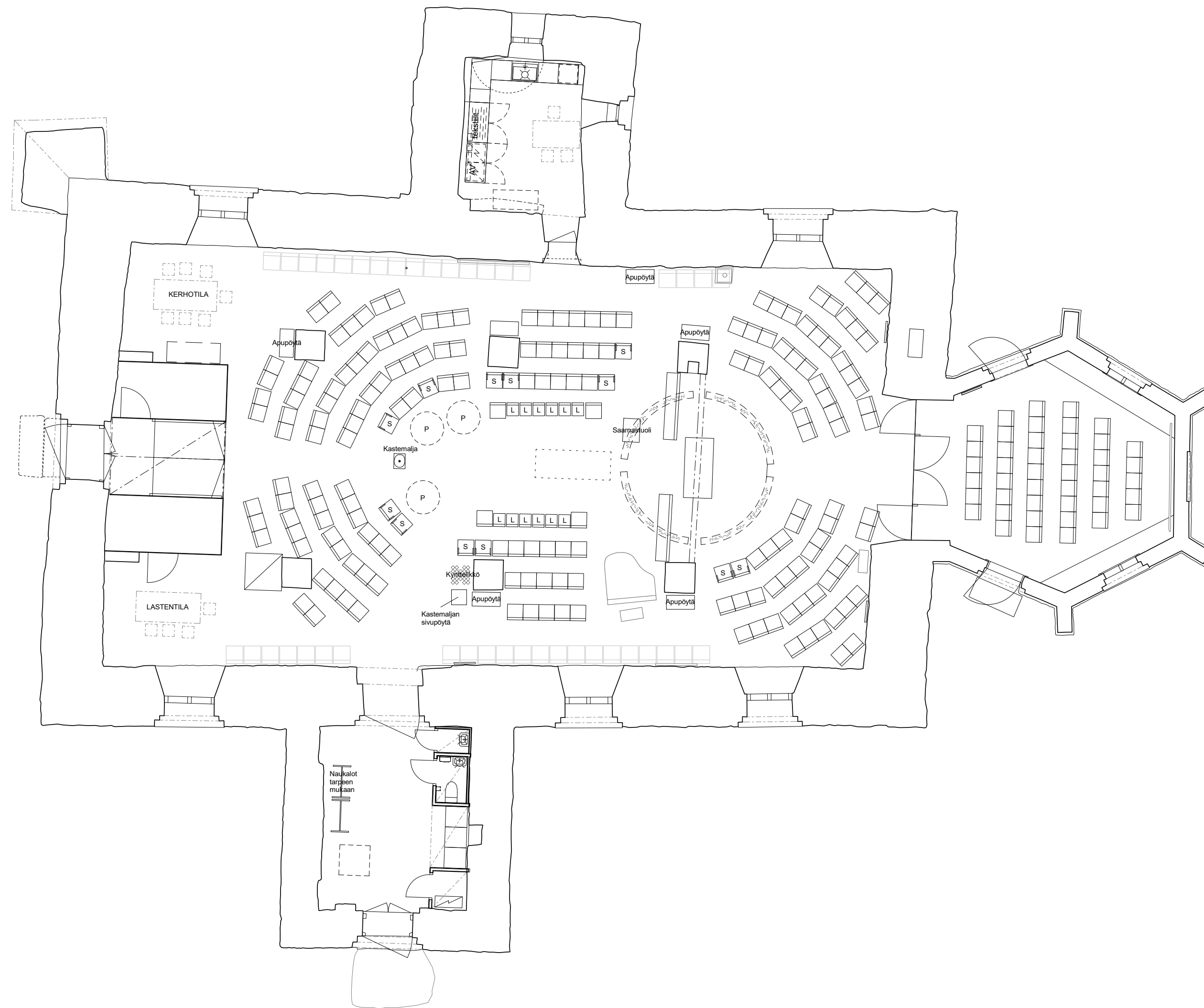

Liedon kirkko 2020-luvulla?

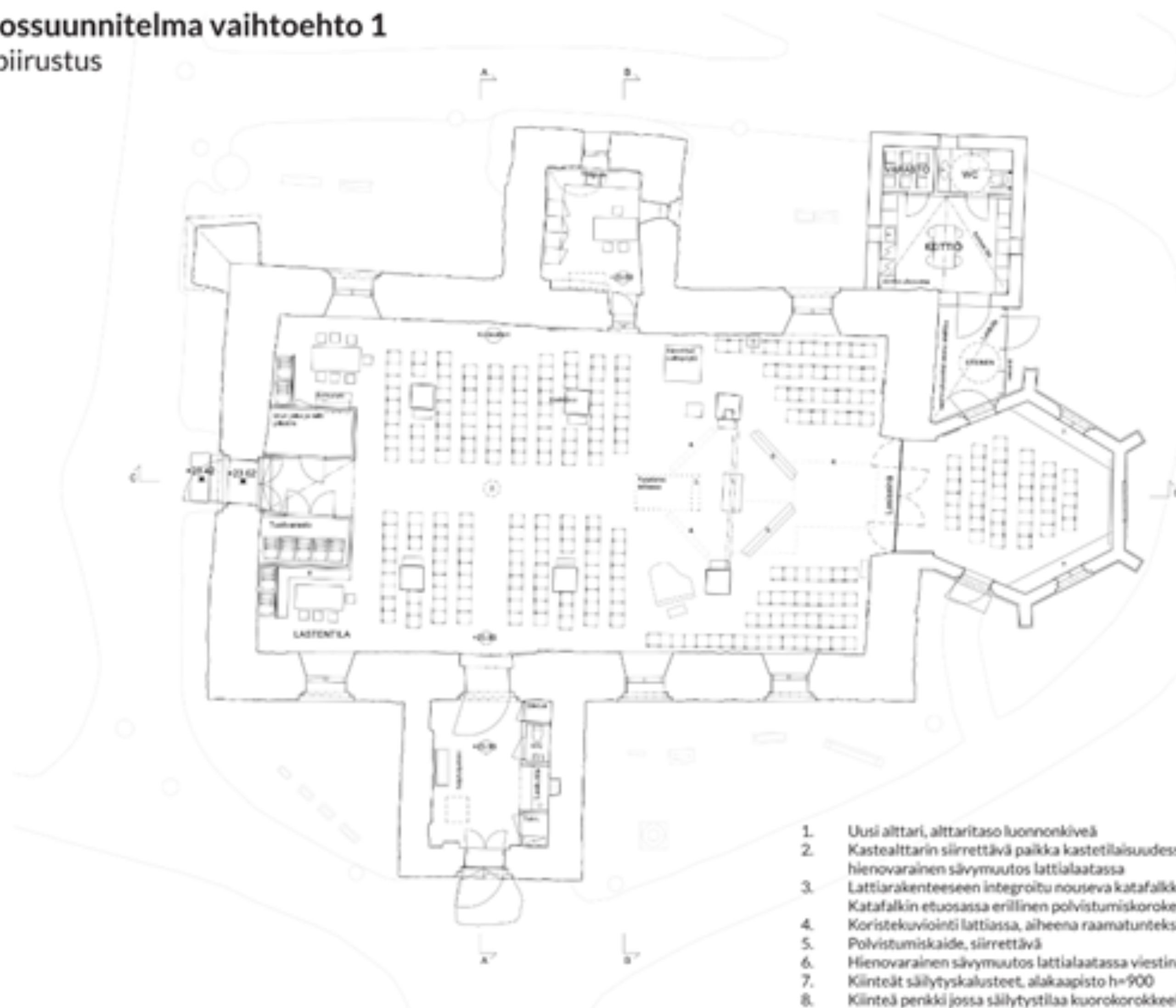
Liedon kirkko adventtina 2021

Muutosuunnitelma vaihtoehto 1

Pohjapiirustus

Muutoksen perusteita

- Sana ja sakramentti, kaste ja ehtoollinen keskiöön
- Penkkien viesti?
- Esteettömyys ja osallisuus
- Jumalanpalveluksen ja tilan yhteys
- Löydettävä tasapaino tilan ja toiminnan sekä eri ihmisten tarpeiden välillä:
 - Temppeli
 - Synagoga
 - Koti
 - Erämaa

Lähteet ja kirjallisuus

Läsnäolon lähteet kristillisessä perinteessä:

Mika K T Pajunen: *Hiljaisuuden viljely ja spiritualiteetti*. — Henkisyyttä ja mielenrauhaa. Aasian uskonnollisuus länsimaissa. Toim. E. Hellqvist & J. Komulainen. 2020.

<https://www.kirkkotila.fi/jumalanpalveluksen-muutos-ja-merkitys-senn-juhlavuoden-apurahan-valituloksia/>

Kirkon rakennushanke uskonyhteisön näkökulmasta:

<https://www.kirkkotila.fi/kirkon-korjaushankkeen-vaiheet-mihin-olisi-hyva-varautua/>

<https://www.kotimaa.fi/blogit/mika-k-t-pajunen-museovirasto-ja-ely-keskus-teologian-tekijoina/>

Kirkkoarkkitehtuuri:

Kieckhefer, Richard: *Theology in Stone. Church Architecture from Byzantium to Berkeley*. 2004.

Torgerson, Mark A. *An architecture of Immanence*. 2007.